

11 september 1961

U 11612/61 - C 46 - P1/PS9.

P 17 101 48/17

Land: Berlijn.

Onderwerp: De consequenties van een eventuele vrije stad
Berlijn.

Referenties:

Datum van ontvangst: 11 september 1961.

Datum van
waarneming: -

Bron: Betrouwbaarheid van de bron kan niet beoordeeld
worden.

Opmerkingen:

Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

GEHEIM

BN

Berlijn

DE CONSEQUENTIES VAN EEN EVENTUELE VRIJE STAD BERLIJN

Op een besloten bespreking van S.E.D.-functionarissen werd de volgende uiteenzetting over de Berlijnse kwestie gegeven:

Reeds meer dan een jaar zijn de Sowjet-Unie en de D.D.R. in principe besloten van West-Berlijn een zelfstandige staatkundige vrije stad te vormen. Thans zal dit plan consequent ten uitvoer worden gebracht. Oorspronkelijk had de Sowjet-Unie nog enige compromisoplossingen met betrekking tot de belangen die door de Bondsrepubliek in West-Berlijn worden behartigd in overweging willen nemen. De afwijzende houding van de Bondsrepubliek ten aanzien van alle voorstellen van de Sowjet-Unie heeft er echter toe geleid, dat men niet meer zal toelaten, dat de Westberlijnse belangen in het buitenland door de Bondsrepubliek worden behartigd en evenmin zullen de economische en financiële relaties mogen blijven bestaan.

Deze houding mag volgens de opvattingen van de Sowjet-Unie niet als een inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van West-Berlijn beschouwd worden, daar het hier volgens haar een buitenlandse aangelegenheid van West-Berlijn betreft.

De garantie van vrije verbindingen tussen West-Berlijn en de Bondsrepubliek zal niet zonder meer erkend worden, doch zal aan bepaalde voorwaarden verbonden zijn. Hiertoe behoort in wezen het controlerecht van de D.D.R. voor het transitoverkeer van en naar West-Berlijn op alle verkeersgebied. Het controlerecht zal na ratificering van het vredesverdrag zich ook over het geallieerd verkeer van en naar West-Berlijn uitstrekken.

Om het spoorwegverkeer tussen West-Berlijn en de Bondsrepubliek te kunnen voortzetten zullen overeenkomsten tussen West-Berlijn en de Bondsrepubliek enerzijds en de D.D.R. anderzijds moeten worden opgesteld. Overeenkomsten op spoorweggebied, afgesloten door ondergeschikte administratieve organen zullen dan niet meer geldig zijn. Voorwaarde voor de voortzetting van het spoorwegverkeer zal een overeenkomst met de D.D.R. moeten zijn die niet alleen door West-Berlijn, doch ook door de Bondsregering is ondertekend.

Voor de voortzetting van al het goederenverkeer tussen beide Duitse staten zijn handelsaccorden met de Bondsrepubliek en West-Berlijn vereist, omdat anders de betalingen voor diensten en goederenverkeer niet verrekend kunnen worden. Tevens moet hierdoor worden voorkomen, dat de goederen die over grondgebied van de D.D.R. worden vervoerd, gebruikt kunnen worden om de D.D.R. te boycotten.

De bereidheid van Oostelijke zijde om de vrije verbindingen naar West-Berlijn te garanderen zal afhankelijk zijn van de verplichting van West-Berlijn en de Bondsrepubliek zich te binden aan de bovengenoemde principes voor het vrije verkeer. Een dergelijke overeenkomst kan door andere mogendheden internationaal gegarandeerd worden en bij de Verenigde Naties worden gedeponereerd. Een internationale controle van de verbindingen van en naar Berlijn, eventueel door de Verenigde Naties, is onaanvaardbaar.

Alle staatsverdragen ter regeling van de Westberlijnse kwestie en ter regeling van de betrekkingen tussen de Duitse staten moeten van het principe uitgaan, dat West-Berlijn geen deel van de Bondsrepubliek is. De D.D.R. en de Sowjet-Unie zullen met hun maatregelen niet wachten totdat de Westelijke mogendheden en de Bondsrepubliek zich bij dit beginsel hebben neergelegd. Door een reeks van maatregelen zul-

len de bureaus van de Bondaregering in West-Berlijn in de komende weken gedwongen worden West-Berlijn te verlaten.

September 1961.